

CHOROBNÉ ZNAKY A PŘÍZNAKY

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA

2., přepracované a aktualizované vydání

Karel Lukáš
Aleš Žák
a kolektiv

CHOROBNÉ ZNAKY A PŘÍZNAKY

DIFERENCIÁLNÍ DIAGNOSTIKA

2., přepracované a aktualizované vydání

Karel Lukáš
Aleš Žák
a kolektiv

232 znaků, příznaků a laboratorních ukazatelů
ve 190 kapitolách s epilogem

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

MUDr. Karel Lukáš, CSc., prof. MUDr. Aleš Žák, DrSc., a kolektiv

CHOROBNÉ ZNAKY A PŘÍZNAKY **Diferenciální diagnostika**

2., přepracované a aktualizované vydání

Vedoucí autorského kolektivu:

MUDr. Karel Lukáš, CSc., prof. MUDr. Aleš Žák, DrSc.

Autorský kolektiv:

MUDr. Jakub Albrecht, MUDr. Helena Ambrožová, Ph.D., MUDr. Soňa Argalácsová, † MUDr. Alina Bagaliy, MUDr. Eva Balážiová, Ph.D., MUDr. Pavla Barvířová, MUDr. Jozef Buday, doc. MUDr. Petr Bušek, Ph.D., MUDr. Jan Bydžovský, MUDr. Radka Čapková, MUDr. Libor Černý, MUDr. Pavel Diblík, MBA, MUDr. Robert Donoval, MUDr. Viera Donovalová, MUDr. Pavel Doubek, Ph.D., MUDr. Magdalena Dušejovská, MUDr. Karel Dvořák, Ph.D., MUDr. Hana Faitlová, MUDr. Michael Fanta, Ph.D., MUDr. Štěpánka Fojtíková, MUDr. Jan Haber, CSc., MUDr. Radvan Hainer, MUDr. Kateřina Halatková, MUDr. Jiří Hlušíčka, MUDr. Klára Horácková, MUDr. Petr Hrabák, doc. MUDr. Jan Jiskra, Ph.D., MUDr. Ivana Kaincová, MUDr. Josef Kaláb, MUDr. Radim Kaňa, Ph.D., MUDr. Martina Knappová, MUDr. Miroslav Kocík, Ph.D., MUDr. Pavel Kuthan, prof. MUDr. Jan Kvasnička, DrSc., doc. MUDr. Ing. Lukáš Lambert, Ph.D., MUDr. Alena Lambertová, MUDr. Karel Lukáš, CSc., MUDr. Jaroslav Macášek, Ph.D., MUDr. Alena Machovcová, Ph.D., MBA, prof. MUDr. Michal Mára, CSc., MUDr. Tadeáš Mareš, MUDr. Eva Meisnerová, MUDr. Jana Mengerová, MUDr. Jana Mišutková, MUDr. Magdalena Mráčková, MUDr. Michalis Palos, MUDr. Aleš Pernica, MUDr. Hana Petrášková, MUDr. Gabriela Podgorná, MUDr. Lucie Rathová, MUDr. Markéta Skoková, MUDr. Silvie Svobodová, MUDr. Eva Szabó, MUDr. Marek Šatný, MUDr. Jana Šmalcová, MUDr. Václav Šmíd, Ph.D., MUDr. Markéta Štajnerová, MUDr. Kateřina Štycká, prof. MUDr. Eva Topinková, CSc., MUDr. Miroslav Urbánek, MUDr. Hana Váňová, MUDr. Tomáš Vařeka, MUDr. Jan Vodička, Ph.D., MUDr. Petra Vrzáčková, prof. MUDr. Michal Zikán, Ph.D., doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc., prof. MUDr. Aleš Žák, DrSc.

Recenzent:

prof. MUDr. Štefan Alušík, CSc.

Vydání odborné knihy schválila Vědecká redakce nakladatelství Grada Publishing, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2022

Cover Design © Grada Publishing, a.s., 2022

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 8402. publikaci

Odpovědná redaktorka Mgr. Jitka Straková

Sazba a zlom Jan Šístek

Počet stran 1112

2. vydání, Praha 2022

Výtiskla tiskárna TNM PRINT s.r.o., Nové Město

Knihy vychází s podporou společnosti Ewopharma, spol. s r. o.

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění však pro autory ani pro nakladatelství nevyplynou žádné právní důsledky.

ISBN 978-80-271-4739-7 (pdf)

ISBN 978-80-271-2576-0 (print)

Vedoucí autorského kolektivu:

MUDr. Karel Lukáš, CSc.

prof. MUDr. Aleš Žák, DrSc.

Autorský kolektiv:

MUDr. Jakub Albrecht – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Helena Ambrožová, Ph.D. – Klinika infekčních nemocí 2. LF UK a Nemocnice Na Bulovce, Praha

MUDr. Soňa Argalácsová – Onkologická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

† MUDr. Alina Bagaliy – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Eva Balážiová, Ph.D. – Neurologická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Pavla Barvířová – Oddělení otorinolaryngologie 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Jozef Buday – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

doc. MUDr. Petr Bušek, Ph.D. – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Ústav biochemie a experimentální onkologie 1. LF UK, Praha

MUDr. Jan Bydžovský – Oční klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Radka Čapková – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Libor Černý – Foniatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Pavel Diblík, MBA – Oční klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Robert Donoval – Klinik für Gastroenterologie, Diabetologie und Infektiologie, Lausitzer Seenland Klinikum, Hoyerswerda, Německo

MUDr. Viera Donovalová – Hausärztliche Versorgung, Innere Medizin/ZB Diabetologie, Hoyerswerda, Německo

MUDr. Pavel Doubek, Ph.D. – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Magdalena Dušejvská – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Karel Dvořák, Ph.D. – Krajská nemocnice Liberec, IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Hana Faitlová – Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku, Pardubická krajská nemocnice, a.s., Pardubice

MUDr. Michael Fanta, Ph.D. – Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Štěpánka Fojtíková – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Jan Haber, CSc. – I. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Radvan Hainer – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Kateřina Halatková – Centrum primární péče 1. LF UK a VFN, Poliklinika Palackého, Praha

MUDr. Jiří Hlušíčka – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Klára Horáčková – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Petr Hrabák – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

doc. MUDr. Jan Jiskra, Ph.D. – III. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Ivana Kaincová – Oční klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Josef Kaláb – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Radim Kaňka, Ph.D. – Oddělení otorinolaryngologie 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Martina Knappová – Zdraví-fit, s.r.o., Praha

MUDr. Miroslav Kocík, Ph.D. – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Pavel Kuthan – Oční klinika 1. LF UK a VFN, Praha

prof. MUDr. Jan Kvasnička, DrSc. – Ústav lékařské biochemie a laboratorní diagnostiky 1. LF UK a VFN, Praha

doc. MUDr. Ing. Lukáš Lambert, Ph.D. – Radiodiagnostická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Alena Lambertová – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Karel Lukáš, CSc. – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Jaroslav Macášek, Ph.D. – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Alena Machovcová, Ph.D., MBA – Dermatovenerologické oddělení FN Motol, Praha

prof. MUDr. Michal Mára, CSc. – Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Tadeáš Mareš – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Eva Meisnerová – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Jana Mengerová – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

MUDr. Jana Mišutková – Gastroenterologická ambulance, Medcentrum, s.r.o., Žilina

MUDr. Magdalena Mráčková – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Michalis Palos – Pantheo Eye Centre, Limassol, Kypr
 MUDr. Aleš Pernica – Oddělení otorinolaryngologie 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Hana Petrášková – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Gabriela Podgorná – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Lucie Rathová – Oddělení otorinolaryngologie 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Markéta Skoková – Oční klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Silvie Svobodová – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Eva Szabó – Darlington Memorial Hospital, Durham
 MUDr. Marek Šatný – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Jana Šmalcová – II. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Václav Šmíd, Ph.D. – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Markéta Štajnerová – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Kateřina Štycká – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 prof. MUDr. Eva Topinková, CSc. – Geriatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Miroslav Urbánek – Jednotka intenzivní metabolické péče 2. interní kliniky 3. LF UK a FN Královské
 Vinohrady, Praha
 MUDr. Hana Váňová – Psychiatrická klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Tomáš Vařeka – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha
 MUDr. Jan Vodička, Ph.D. – Klinika otorinolaryngologie a chirurgie hlavy a krku LF UK a FN Hradec Králové,
 Fakulta zdravotnických studií Univerzity Pardubice
 MUDr. Petra Vrzáčeková – Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a VFN, Praha; TH klinika, s.r.o., Praha
 prof. MUDr. Michal Zikán, Ph.D. – Gynekologicko-porodnická klinika 1. LF UK a FN Bulovka, Praha
 doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc. – Sexuologický ústav 1. LF UK, Praha
 prof. MUDr. Aleš Žák, DrSc. – IV. interní klinika 1. LF UK a VFN, Praha

Obsah

Předmluva	XV
1 Acidóza (<i>Petr Bušek</i>)	1
2 Adynamie (<i>Markéta Štajnerová, Soňa Argalácsová</i>)	11
3 Afázie (<i>Kateřina Halatková</i>)	26
4 Afty (<i>Karel Lukáš</i>)	33
5 Agrese (<i>Gabriela Podgorná</i>)	37
6 Akromegalie a gigantismus (<i>Jana Mengerová</i>)	41
7 Akrotizmus (<i>Miroslav Kocík</i>)	45
8 Alkalóza (<i>Petr Bušek</i>)	48
9 Alopecie (<i>Jana Šmalcová, Karel Lukáš</i>)	53
10 Amenorea (<i>Michael Fanta</i>)	58
11 Anemie (chudokrevnost) (<i>Karel Dvořák</i>)	62
12 Anizmus, parkopréza, shy rectum syndrome (<i>Karel Lukáš</i>)	67
13 Anorexie (<i>Klára Horáčková</i>)	70
14 Anorgazmie (<i>Petra Vrzáčková</i>)	74
15 Anosmie (<i>Jaroslav Macášek</i>)	77
16 Anozognozie (<i>Jakub Albrecht</i>)	80
17 Apnoe (<i>Miroslav Kocík</i>)	83
18 Ascites (<i>Karel Dvořák</i>)	86
19 Ataxie (<i>Jaroslav Macášek</i>)	91

20	Atrofie svalů (<i>Eva Balážiová</i>)	94
21	Automutilace (<i>Gabriela Podgorná</i>)	97
22	Bazofilie (<i>Jana Šmalcová, Jan Haber</i>)	100
23	Bolest břicha a diskomfort (<i>Karel Lukáš</i>)	103
24	Bolest břicha a horečka (<i>Radvan Hainer</i>)	124
25	Bolest hlavy (<i>Silvie Svobodová</i>)	129
26	Bolest kloubů (<i>Karel Lukáš</i>)	137
27	Bolest na hrudi (<i>Miroslav Kocík</i>)	144
28	Bolest oka (<i>Eva Szabó</i>)	155
29	Bolest zad (<i>Radka Čapková</i>)	164
30	Bruxismus (<i>Karel Lukáš</i>)	170
31	Bulimie (<i>Klára Horáčková</i>)	172
32	Cyanóza (<i>Jaroslav Macášek</i>)	175
33	Červené oko (<i>Markéta Skoková</i>)	178
34	Dehydratace (<i>Petr Bušek</i>)	194
35	Delirium (<i>Tadeáš Mareš</i>)	198
36	Demence (<i>Jakub Albrecht</i>)	204
37	Deprese (<i>Alena Lambertová, Hana Váňová</i>)	209
38	Diplopie (<i>Pavel Kuthan</i>)	213
39	Disociace – konverze (<i>Alena Lambertová</i>)	219
40	Dušnost (<i>Jaroslav Macášek</i>)	222
41	Dysfagie, odynofagie a afagie (<i>Karel Lukáš, Robert Donoval</i>)	228
42	Dyskolorace nehtů (<i>Karel Lukáš</i>)	237
43	Dysmenorea (<i>Michael Fanta</i>)	242
44	Dyspareunie (<i>Michael Fanta</i>)	246
45	Dystonie (<i>Eva Balážiová</i>)	248

46	Dysurie (<i>Jana Šmalcová</i>)	253
47	Echolálie (<i>Jaroslav Macášek</i>)	258
48	Eozinofilie a eozinopenie (<i>Jana Šmalcová, Jan Haber</i>)	260
49	Epistaxe (<i>Jana Šmalcová</i>)	266
50	Exantém (<i>Karel Lukáš, Helena Ambrožová</i>)	269
51	Exoftalmus a enoftalmus (<i>Jana Šmalcová</i>)	283
52	Expektorace (<i>Josef Kaláb</i>)	288
53	Fascikulace (<i>Jaroslav Macášek</i>)	292
54	Fluidotorax (<i>Petr Bušek</i>)	294
55	Flush (<i>Petr Bušek</i>)	299
56	Foetor ex ore, halitóza (<i>Viera Donovalová, Karel Lukáš</i>)	304
57	Fotosenzitivita (<i>Petr Bušek</i>)	307
58	Frigidita (<i>Petra Vrzáčková</i>)	314
59	Geriatrické syndromy (<i>Eva Topinková</i>)	317
60	Globus (<i>Karel Lukáš</i>)	321
61	Glosodynne, stomatodynne, syndrom pálení v ústech (<i>Karel Lukáš</i>)	324
62	Gynekomastie (<i>Magdalena Mráčková</i>)	328
63	Hematurie (<i>Marek Šatný</i>)	332
64	Hemianopsie (<i>Eva Balážiová</i>)	339
65	Hemoptýza (<i>Josef Kaláb, Lukáš Lambert</i>)	343
66	Hepatomegalie (<i>Karel Dvořák</i>)	346
67	Hirsutizmus (<i>Aleš Žák</i>)	350
68	Horečka a třesavka (<i>Miroslav Urbánek, Karel Lukáš</i>)	355
69	Horečka nejasné etiologie (<i>Karel Dvořák</i>)	359
70	Hubnutí (<i>Jana Mengerová</i>)	365
71	Hyperamylazemie, amylazurie, makroamylazemie (<i>Miroslav Urbánek, Karel Lukáš</i>)	369

72	Hyperestezie a hypostezie (<i>Eva Balážiová</i>)	372
73	Hyperglykémie (<i>Tomáš Vařeka</i>)	381
74	Hyperhidróza (<i>Lukáš Lambert</i>)	385
75	Hyperkalemie (<i>Eva Meisnerová</i>)	387
76	Hypertenze (<i>Jaroslav Macášek</i>)	390
77	Hypoglykémie (<i>Tomáš Vařeka, Magdalena Dušejovská</i>)	397
78	Hypokalemie (<i>Eva Meisnerová</i>)	402
79	Hypolipidémie (<i>Aleš Žák</i>)	407
80	Hypotenze (<i>Jaroslav Macášek</i>)	421
81	Chrápání (<i>Aleš Pernica</i>)	424
82	Ikterus a cholestáza (<i>Karel Dvořák</i>)	428
83	Impotence – erektilní dysfunkce (<i>Miroslav Urbánek, Karel Lukáš</i>)	435
84	Inkontinence fekální (<i>Lukáš Lambert</i>)	439
85	Inkontinence moči (<i>Jana Mengerová</i>)	442
86	Kachexie (<i>Radka Čapková</i>)	446
87	Kašel (<i>Karel Lukáš</i>)	450
88	Katatonie (<i>Eva Balážiová</i>)	455
89	Klaudikace (<i>Aleš Žák</i>)	460
	89.1 Vaskulitidy se symptomy klaudikací	469
90	Konfabulace (<i>Jakub Albrecht</i>)	474
91	Krvácení do trávicího traktu – enteroragie, hematemaze a meléna (<i>Karel Lukáš</i>)	477
92	Křeče (<i>Radka Čapková</i>)	484
93	Kýchání (<i>Josef Kaláb</i>)	487
94	Leukocytóza a leukopenie (<i>Jan Haber</i>)	490
	94.1 Leukocytóza	490
	94.2 Leukopenie	494
95	Lymfocytóza a lymfocytopenie (<i>Jan Haber, Jana Šmalcová</i>)	498
96	Mánie (<i>Jozef Buday</i>)	503

97 Mastodynne (<i>Michal Zikán</i>)	506
98 Mentální retardace (<i>Tadeáš Mareš</i>)	509
99 Monocytóza a monocytopenie (<i>Jana Šmalcová, Jan Haber</i>)	512
100 Myalgie (<i>Tomáš Vařeka, Karel Lukáš</i>)	515
101 Náhlé příhody v gynekologii – bolest, krvácení, zánět (<i>Michal Mára</i>)	520
102 Nanizmus (zakrslost, malý vzrůst, růstová retardace) (<i>Jana Mengerová</i>)	525
103 Narkolepsie, hypnolepsie, kataplexie (<i>Eva Balážiová</i>)	531
104 Nauzea a zvracení (<i>Petr Bušek</i>)	534
105 Nechutenství (<i>Karel Lukáš</i>)	541
106 Neklid (<i>Jozef Buday</i>)	544
107 Nykturie (<i>Jana Mengerová</i>)	547
108 Nystagmus (<i>Jaroslav Macášek</i>)	550
109 Obezita (<i>Jana Mengerová</i>)	553
110 Obrny (<i>Markéta Štajnerová, Soňa Argalácsová</i>)	557
111 Odvykací stavy (<i>Tadeáš Mareš</i>)	575
112 Oligurie a anurie (<i>Marek Šatný</i>)	579
113 Otoky (<i>Viera Donovalová</i>)	586
114 Otoky očních víček (<i>Miroslav Urbánek, Karel Lukáš</i>)	596
115 Otrava neznámou látkou (<i>Jiří Hlušička</i>)	601
116 Paličkovité prsty (<i>Magdalena Dušejovská, Karel Lukáš</i>)	610
117 Palpitace (<i>Jana Šmalcová</i>)	613
118 Panika (<i>Kateřina Štycká, Alena Lambertová</i>)	616
119 Parestezie (<i>Karel Lukáš</i>)	619
120 Patologická sekrece mléčné žlázy (<i>Michal Zikán</i>)	623
121 Plyn v trávicím traktu – aerogastrie, aerofagie, borborygmus, flatulence, meteorismus, říhání (<i>Karel Lukáš, Martina Knappová</i>)	625
122 Pneumoperitoneum (<i>Karel Lukáš, Robert Donoval</i>)	630